

KLIIMAMINISTEERIUM

Eesti Keskkonnaühenduste Koda
info@eko.org.ee

Teie 18.03.2024

Meie 28.03.2024 nr 8-2/24/1455-2

Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti ja RMK
vastus Keskkonnaühenduste Koja avalikule kirjale

Täname tähelepanu juhtimast taristuprojektide keskkonnamõjule ja kompensatsioonimeetmete toimivusele.

Rail Balticu keskkonnamõju leevendamiseks planeeritud hüvitusaladel toimunud raie oli kahetsusväärne eksimus. Asutuste koostöös kavandati hüvitusmeetmeid, kuid kuna tänane õiguslik raamistik ei näe täpselt ette, mis hetkel ja kes esitab kaitse alla võtmise ettepaneku, siis majandustegevust kompensatsioonialade kavandamise ajal õigeaegselt ei lõpetatud. Oleme teiega sama meelt, et sellist olukorda ei oleks tohtinud tekkida ja selle õppetunni valguses on praeguseks kõik seotud asutused vaadanud üle ja ka omavahel koordineerinud edasise töökorralduse.

Kliimaministeerium, Keskkonnaamet ja RMK on kokku leppinud, et edaspidi jõuab hüvitusalade informatsioon piiranguid sisaldavale asjakohasele andmekihile viivimatult pärast sobilike hüvitamisalade väljavalimist. Alad kannab Keskkonnaameti ettepanekute põhjal vajalikule kaardikihile Keskkonnaagentuur. Keskkonnaamet osaleb hüvitusalade väljavalimise protsessis ja omab vahetut infot tehtud valikute ja nende sobivuse kohta. Praegu kehtivas õiguskeskkonnas esitakse taotlus alade kaitse alla võtmiseks pärast nende ametlikku kinnitamist ja see on ilmselgelt liiga hilja. Töökorralduse muudatus tagab, et info hüvitusalade kohta jõuab tulevikus kiiresti kõigisse vajalikesse andekogudesse sh metsaregistrisse. Kuna ametliku kooskõlastusprotsessi tulemusel võivad alade piirid teatud määral muutuda, siis tehakse hiljem kaartidel vajadusel vastavad korrektuurid.

Konkreetsete Rail Baltica hüvitusalade puhul tekkis RMK teostatud raietega kahju potentsiaalsetele uutele püsielupaikadele ning osaliselt on nende asemel nüüd vaja leida uued hüvitusalad. Kohe pärast vastuolu avastamist raietööd peatati, projekteeritavatel kaitsealadel välja antud, kuid realiseerimata metsateatistid tühistati ning Keskkonnaamet asus analüüsima tekkinud kahju ja selle kompenseerimise võimalusi.

Hüvitusmeetmete kava kogupindala oli jaanuari seisuga enam kui 21 000 hektarit. Sellest moodustatavaid püsielupaiku (PEP) 4371 ha ja nende ümber moodustatavaid puhveralasid pindalaga 17 000 hektarit. RMK esitas jaanuaris 132 metsateatist, millest kattuvus hüvitusmeetmetega planeeritud aladel oli 164 hektarit. Erinevat liiki raieid tehti nendel aladel kokku 48,5 hektaril, ehk kordades vähem, kui teie saadetud kirjas on välja toodud.

Keskkonnaameti analüüs kompensatsioonialadel teostatud raiete kohta on andnud järgmised tulemused:

- ühel alal tehtud raied on metsise püsielupaika olulisel määral ebasoodsalt mõjutanud,
- ühe kompensatsiooniala hüvitamise potentsiaal on kahjustatud osaliselt,
- ülejäänud üheksal alal toimunud raiete mõju alade metsise elupaikade mahutavusele ja hüvitusalade arvukusele seatud eesmärged oluliselt ei mõjuta.

Praeguseks on leitud uus asendusala, mis on juba kantud ka vajalikule kaardikihile. Selle piisavust analüüsib praegu Rail Baltica hüvitusmeetmete kava koostav konsultant. Juba põhimõtteliselt kokku lepitud hüvitusaladel teostatud raied ja uute asendusala leidmine pikendab uue Rail Balticu planeeringu kehtestamist, kuna on vaja läbi viia uus kooskõlastusprotsess ja alade avalikustamine ning muudab Rail Baltica valmimise niigi ambitsioonika ajakava veelgi pingelisemaks, kuid praeguse hinnangu kohaselt on siiski võimalik Rail Balticu trass 2030. aastaks valmis ehitada.

Hüvitusmeetmete kasutamine looduskahjude leevendamiseks on Eestis järjest levinum, hüvitusalasid kavandatakse Kaitseväe Nursipalu harjutusväljaku laiendamiseks ning tulevikus ka taastuvenergia taristu rajamisel. Hüvitusalade planeerimise protsessi selgemaks muutmiseks ning looduskaitsealase ja hüvitusalade loomiseks vajaliku menetlusprotsessi selgeks eristamiseks lisab Kliimaministeerium vajaliku regulatsiooni hetkel ette valmistatava Looduskaitseaduse muutmise ettepanekute hulka.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Keit Kasemets

Kliimaministeeriumi kantsler

(allkirjastatud digitaalselt)

Rainer Vakra

Keskkonnaameti peadirektor

(allkirjastatud digitaalselt)

Mikk Marran

RMK juhatuse esimees